

Phố Nam, Ánh Sao Núi Cuội Trại, Tháng 4-1975 (Phần 4)

Tác Giả: C&#u MX Lâm Tài Th&#nh TĐ 9 TQLC
Thứ Năm, 29 Tháng 3 Năm 2012 06:27

Cô chủ quán nói tiếp - Đang đánh nhau ở Phan Rang, không biết có gì để c không. Kh quá, chả có chi mà b ch y h t.

Phố Nam, Ánh Sao Núi Cuội Trại, Tháng 4-1975, Phần 4

□

Cát B&#i Đ&#&#ng Xa

(Tôi truy n 20 ngày là tù binh và v&#t thoát ở Đà Nẵng đến Vũng Tàu ở 30/3/1975 đến 18/4/1975)

- Tiếp tục cuộc trình chinh b&# hành: N+6, 9 / 4 / 1975 .

Ti&#ng chim hót trên cành cây, ti&#ng lá cây d&#a ch&#m nhau kêu xào x&#c m&#i khi có c&#n gió thổi qua, xen l&#n ti&#ng đ&#ng c&# các lo&#i xe c&# gi&#i h&#ng n&#ng ngoài đ&#ng Qu&#c l&# 1 khi&#n chúng tôi gi&#t mình t&#nh d&#y. Tôi cu&#n v&#i t&#m nylon, x&#p nh&# g&#n, d&#u trong b&#ng phía tr&#c. Chúng tôi c&#n th&#n đi l&#n ra sát mé l&#, núp sau các thân cây d&#a, trông th&#y hàng đoàn dài, các lo&#i xe Molotova ch&# quân chánh quy B&#c v&#t, xe kéo các lo&#i súng pháo binh, h&#a ti&#n Sam phòng không có c&# chi&#n xa Tôi nói nh&# v&#i Quan: phải chi có vài đ&#t B 52 thì hay biết m&#y !!!

Đoàn xe ch&#y kéo dài c&# ti&#ng đ&#ng h&#. Chúng tôi tr&# vào căn nhà v&#ng ch&#, r&#a m&#t, xong đi vòng quanh sân phía sau nhà, đ&#n các g&#c cây d&#a, l&#m m&#i ng&#&#i 2 qu&# d&#a khô, dùng các c&#c đá có đ&#u nh&#n, đ&#p tách ph&#n v&# d&#a, xong khoét l&# x&# dây d&#a c&#t l&#i, đeo trên vai (gi&#ng nh&# các khinh binh trong kh&#u đ&#i súng c&#i 60 / 81 ly mang m&#y qu&# đ&#n khi đi hành quân) r&#i ca bài "lên đ&#ng" tiếp tục cuộc "b&# trình" v&#i hy v&#ng s&# đón đ&#c xe xin quá giang .

Đi mãi, đi mãi, đi mãi mà ch&#ng th&#y có bóng dáng xe dân s&# nào ch&#y qua, Tôi đoán có l&# hôm

nay b n chúng " c m đ ng " dân chúng, đ cho các đoàn xe quân s u tiên đi qua vì trong su t đ n đ ng đi, r t nhi u đoàn xe c a B c vi t di chuy n, trong đó có c các lo i xe quân đ i cũ c a VNCH, trên xe toàn là b n lính "con nít" 16 - 17 tu i, chúng ch ch , bàn tán xem r t là "đáng ghét" khi n tôi ao c nh ng đ i u "không t ng": ph i chi có máy bay oanh kích, ph i chi "quân ta m t lòng c th " thì đ gì có m t chung cu c "d dàng" nh Tôi v a th y (Cu c tri t thoái cao nguyên đã tai h i cho s s ng còn c a Nam Vi t Nam, nh ng s tan rã t i mi n Trung còn tai h i nhi u h n n a. T i cao nguyên, ít ra cũng còn có các tr n đánh l n c a c ng quân vào Ban Mê Thu t b ng m t l c l ng quá m nh, so v i l c l ng c a quân trú phòng. Nh ng t i mi n Trung, rõ ràng là phía VNCH t gây ra s "s p đ tinh th n" r i đi t i "ch b i" và "tan rã" (Trích trong: Cái ch t c a Nam Vi t Nam. Tác gi Phong kim Vinh Trang 317, giòng 1 - 8).

Sau nhi u gi đi b v i các ch ng ngh "gi i lao" b ng n c và c m đ a khô, chúng tôi t i đ c Qu n B ng S n Tam Quan kho ng 4 gi chi u, n i đây đang có m t phiên h p ch tr , trong túi Tôi còn chút ít ti n, nên Tôi rũ Quan ghé l i m t quán nh bên đ ng, chúng tôi mua vài bánh tráng n ng, bánh có nh n d a tr n đ ng cùng m t chai n c ng t không có n c đá. Sau khi tr ti n, Tôi h i thăm ch quán xem trong khu trong khu v c g n đây có Chùa hay Am nh c a Ph t giáo hay không, theo s h ng đ n c a ch quán, chúng tôi đi b kho ng thêm 2 cây s thì đ n m t ngôi chùa nh . Trên đ ng đi, đ u v t chi n tranh còn đ l i i kh p m i n i v i các nhà c a, công s phòng th b phá hủy tan hoang; "Ng m c nh sinh tình" khi n Tôi nh l i th i gian n y c a 10 năm v tr c (8 / 4 /1965) cũng t i p Ph ng đ Xã Tam quan Qu n B ng s n n y, Ti u Đoàn 2 TQLC đã m t chi n công "l ng l y" v i g n 150 VC b xác, 10 tên b b t s ng, h n 100 vũ khí b t ch thu, khi thi t h i c a Ti u Đoàn 2 là không đáng k . Trong tr n n y Tôi là Trung đ i tr ng Trung đ i vũ khí n ng c a ĐĐ1 v i v ĐĐT là NT Tr / Úy Ph m Nhã. Tôi đ c ân th ng huy ch ng b c (S đoàn) đ u tiên trong binh nghi p (Xem: M t th i đ nh ĐĐ 1 TĐ 2 Trâu điền 1964 - 1972 DSST 2010).

M t th i gian sau đó, cũng t i Xã Hoài Ân Tam Quan, ĐĐ1 / TĐ2 cũng t o m t chi n th ng v a ph i, khi ĐĐ1 ho t đ ng riêng l , làm ti n đ n cho TĐ2, v trí đóng quân b t n công b i m t TĐ đ a ph ng Vi t C ng, ĐĐ1 gi v ng khu v c phòng th , lo i kh i vòng chi n 45 VC và 30 vũ khí b t ch thu. Lúc b y gi ĐĐT là Tr/ Úy Tr n kim Hoàng (K 17 VB) Tôi là Trung đ i Tr ng Trung đ i 16 (Tr đ i 3. Xem: M t th i đ nh ĐSST 2010) .

Khi vào đ n sân chùa nhìn th y có treo 2 lá c , m t c a cái g i là MTGPMN bên c nh là c bi u tr ng cho Ph t giáo, Tôi và Quan v i v quay b c tr ra, thì g p ngay m t v s già, ch n chúng tôi l i và h i: các thí ch có c n nhà chùa giúp gì hay không. Tôi còn đang ú , thì v s già nói ti p: các thí ch đ ng ng i, g p th th i thì ph i th th i. Nghe nói nh v y Tôi và Quan m i an tâm ng ý xin tá túc qua đêm nh ng chúng tôi ch nói là dân h i c ch không t l thân ph n. Chúng tôi đ c v s già, đ n đi vòng bên hông vào chùa, phía sau h u liêu, ch cho m t chỉ c gi ng ngũ, đ r ng cho hai ng i, đ n dò vài câu, sau đó b đi. Tôi ra đ u cho Quan kín đáo theo sau, xem đ ng t nh. Quan tr lui, cho bi t v s già đi xu ng b p, kho ng 30 phút

sau, chúng tôi có được buổi cơm nóng thì thức ăn được Quan âm bắt qua và sếp già. Sáng hôm sau trước khi tôi đi về sếp già đưa lên đường, Tôi và Quan có xin phép lên chính đội để tham gia công tác và tiếp nhận các Địch Phạt bị đã đưa, gia hạn cho chúng tôi may mắn hơn, sếp già nói cho tôi lúc này. Lại thêm buổi cơm chay nóng, no bụng, dù chỉ có rau luộc, nước luộc. Về sếp già tiễn chúng tôi ra đến tận đường QL, niềm câu "A di đà Phật" sau khi chúc 2 thí chủ lên đường may mắn.

***.- Họa vô đơn chí: N+7, 10 / 4 / 1975.

Rồi nhà chùa chúng tôi tiếp tục đi theo Quốc lộ 1, được đường có những chiếc xe dân sự chạy qua những việc xin quá giang không thuận lợi, vì đã đi các xe đưa đón người khác. Tất cả các nơi chúng tôi đi qua, hầu như không bắt gặp một "chuyến hàng" nào của các chánh quy đưa phụng dưỡng, có thể do "chiến dịch" xâm chiếm miền Nam, đã thành công quá bất ngờ, nhanh chóng, so với kế hoạch dự định vào năm 1976 của Bộ Chính trị Cộng sản Bắc Việt. Khoảng giờ trưa, sau một đoạn đường dài dỏi của nóng nực Tôi bỗng nhiên thấy trong người khó chịu, một cơn chóng mặt và cảm giác nhức đầu tởm đầu kéo tôi không báo trước. Tôi cho Quan biết, Tôi nói Quan kiểm tra nào thuận tiện, tạm dừng chân. Cuộc cùng chúng tôi được sự giúp đỡ, của một thiêu phu còn trẻ, một căn nhà bên đường, cho tá túc qua đêm, sau khi cho Tôi uống vài viên thuốc giảm đau, buổi sáng hôm sau còn cho hai chúng tôi, một buổi đi tìm tâm và những con cá nhỏ, trên lưng voi những con tép mòng, kho chung với dưa khô thái mỏng, có chút cay. Đây là một trong những niềm khó quên, trong chuyến đường dài vượt thoát.

Rồi ngôi nhà, Tôi thấy không bắt gặp người phu đó, thuốc phe nào trong cuộc chiến của vùng núi thì nghe là "chết như không vì một nhân khẩu, ban ngày bắn sếp, ban đêm thì gõ phèn la, gõ mõ, bắt loa tay alô, alô, alô... kêu gọi lính quân gia đưa hàng; chỉ khi nào pháo binh 75 ly của TQLC đi 10 bắn quân rùi, đáp trả thì mới chịu im tiếng (1965 - 1966). Dù sao thì Tôi cũng đã nhận được một "tấm lòng nhân ái".

***.- Tiếp tục di hành. Hết cơn bão của cơn hời thái lai: N+8, 11 / 4 / 1975 .

Theo hướng cách ghi trên các cột cây số dọc theo QL1, chúng tôi đang bắt đầu đi vào ranh giới của quận Phù Cát, nơi có căn cứ của Sư Đoàn 6 Không quân VNCH, thì đây chúng tôi chỉ còn cách trung tâm Thành Quy Nhơn là 35 cây số. Chúng tôi quyết tính với sự khéo và tốc độ di chuyển bất thì phải mất ít nhất là 7 - 8 tiếng đường hành, mới tới được TP Quy Nhơn. Sau khoảng 2 giờ đi bộ, chúng tôi được một người đàn ông chạy xe Honda 67 đưa đi và hỏi đường đi trên đường không. - đi đâu đó. - Chúng tôi trả lời miễn đi về Quy Nhơn. - có gì ý thì Cách mạng cướp hay không. - chúng tôi trả lời có. Ông ta bảo Tôi và Quan lên ngồi phía sau và xe phóng đi. Tôi có cảm giác bất thình lình ông ta, có vẻ gì cảm cảm như là khêu súng như (Colt 45 hay K54 không

biết) đã lên lên ng c p thì ph i ch u v y.

Lúc xe Honda ch y, Ông ta có h i vài câu gì đó nh ng do ng c chi u gió Tôi nghe không rõ, nên ch ng có tr i. G n m t ti ng đ ng h sau, Ông ta ng ng i cho chúng tôi xu ng xe ch Tr ng S ph m hay K thu t gì đó? hình nh i đ ng Quang Trung hay Nguy n Hu ? (lâu quá không còn nh). Ch a k p nói ti ng cám n, thì ông ta đã v i vã ch y ngay. Chúng tôi i áp đ ng chi n thu t cũ, là đi h i thăm tìm n i có chùa đ xin tá túc.

Có ng i ch cho chúng tôi, ngôi chùa có tên là Long khánh (s d Tôi nh tên là gì trùng tên v i Tänh Long Khánh n i sinh s ng c a anh Tôi). V n đã có kinh nghi m "ng Chùa" (Chùa th t ch không ph i là ng chùa - là ng v i ai đó mà không ph i tr ti n - !!!) cho nên chúng tôi đ i đ n chi u t i m i đi vào xin tá túc qua đêm. đ đây chúng tôi b h i gi y t , tr c khi đ c cho trú ng (Tänh Quy Nh n m t vào tay C ng s n Ngày 31 tháng 3 năm 1975, theo c n sóng r i lo n và t tan rã giây chuy n). Chúng tôi đ a Gi y đi đ ng c a Ban Quân Qu n Tänh Qu ng Ngãi c p, cho m t tăng nhân trung niên, đáng đ p gi ng nh an ninh Vi t c ng. Sau khi xem gi y t xong, ông ta ch cho chúng tôi đi v h ng dãy nhà nh phía sau có m t phòng l n, dùng làm l p h c cho các ng i m i vào tu tr c đây, trong căn phòng này đã có s n m t s nam, ph , lão, u, s ng i n y đã ch y lo n t Nha Trang vào đ đ đây c tu n l , không bi t lý do nào mà ch a tr i n i ch n cũ. M i vi c di n ti n bình th ng cho chúng tôi, nh là có cái ăn u ng, ch ng qua đêm, t m gi t.

Bu i t i Tôi và Quan đi vòng vòng, thăm h i tin t c, sau cùng làm quen đ c v i m t gia đình, có v giàu có v i m t chi c xe riêng, lo i v n t i nh , hi u Ford Falcon, gia đình g m hai v ch ng và 2 con nh , khi bi t chúng tôi là lính Sài Gòn, qua gi y đi đ ng. H h a cho chúng tôi, đi theo h khi ngày mai chúng tôi cùng h đi ghi danh v i Ban h i c Tänh Quy Nh n .

***.- Ban Quân qu n TP Quy nh n, may m n l n th sáu: N+9, 12 / 4 / 1975 .

Sáng s m trong khi chúng tôi còn đang ch c ch i g n c a b p nhà Chùa đ l nh " thí th c " nh đã đ c thông báo t i qua. Ng i đàn ông c a gia đình có v giàu có, đi v i vã đ n bên Tôi và Quan, b o chúng tôi đi theo Ông ta ngay, còn ph n c m thí th c thì bà xã c a ông ta s l nh dùm. Chúng tôi ch ng bi t chuy n gì tuy nhiên qua ti p xúc t i hôm qua, th y v ch ng ông ta có th tin đ c nên chúng tôi đ ng ý. Lên xe ông ta ch y qua 4 - 5 ng đ ng, thì t i m t toà nhà l n có t m b ng đ ghi: UB Quân qu n Tänh Bình Đ nh Ban h i c .

Chúng tôi xuống xe, đi vào trong nhà một số người đã có một tờ trình, theo chúng tôi, chúng tôi yên tâm cả trình Giấy đi đường của Anh Hùng (lời của người đàn ông tốt bụng, mà sau này mới biết là tên Hùng) Mọi chuyện đều trôi chảy, khi chúng tôi nhìn đường Giấy đi đường của Anh Hùng. Chúng tôi trả ra thì đã gặp anh Hùng đang chờ đợi, cùng nhau trở về Chùa Long Khánh. Chúng tôi phải thu dọn vật dụng, hành lý của gia đình anh Hùng tốt bụng, sau đó toàn bộ chúng tôi rời Quy Nhơn khi ánh nắng buổi chiều rọi chiểu trên khắp thành phố. Tôi và Quan ngồi phía sau thùng xe, chung quanh là đường hành lý của gia đình Anh Hùng. Có lẽ chỉ vài phút giây nào, trên chiếc xe "vượt thoát", chúng tôi cảm thấy sung sướng và thoải mái như lúc này vì chiếc xe chạy rất thoáng mát, xe chạy nhanh, không bị làm phiền vì các người chung quanh. Tôi nói với Quan: kể này về đường, chắc phải "cố gắng", ăn chay 3 tháng". Quan cũng hiểu được tình hình nhưng còn kèn nài thêm một câu "nhưng phải cho nhậu vài bữa cho đã, rồi mới tính, anh T". Tôi trả lời: "Anh T chắc biết phá mà thôi". Thỉnh thoảng tài xế Hùng từ phía trước nói với ra phía sau, đi khá cho biết chi tiết trình xe tôi đi đâu v...v...

Xe chạy khoảng hơn 2 giờ, Tài xế Hùng cho xe dừng lại ở Tuy Hòa Phú Yên (cách Quy Nhơn khoảng 95 cây số) để cùng nhau nghỉ ngơi, ăn uống một chút do anh Hùng đãi th, nhìn đồ ăn tiên uống là một lon cocacola ngon hết biết, chúng tôi nói lời cảm ơn cả 2 về chiếc xe anh Hùng, lúc đó mới biết là thuộc phe ta, Hội sĩ quan của Trung tâm huấn luyện KQ Nha Trang. Khi đã tốt bụng, lúc đó Tôi và Quan mới lộ thân phận thật. Theo Thủ lĩnh Hùng thì Nha Trang lọt vào tay Cộng Sản "lãng xẹt", lúc đó có một vài tên "đồng công" ném lựu đạn (1 / 4 / 1975), gây sự hỗn loạn, hoang mang, rồi tâm lý lo sợ, tinh thần chán bỏ vì do các cuộc rút quân, triệt thoái "vô tổ chức, thiếu chủ huy" của Quân Đoàn 2 và 1, thế là mọi người "khăn gói quố mồm, kéo tay nhau, kéo nhau, ùn ùn bỏ chạy, mãi tới ngày 4 tháng 4 năm 1975 Việt Cộng mới vào thành phố Nha Trang!". Chúng tôi chắc biết lúc đó thế dài ngoai ngắn.

Sau 1 tiếng nghỉ ngơi, chúng tôi lại tiếp tục lên đường và đến Nha Trang lúc khoảng 4 giờ chiều. Th / sĩ Hùng có một chúng tôi về nhà mà về của anh để nghỉ đêm; nhìn thấy chúng tôi đã làm phiền gia đình anh quá nhiều, vì lẽ này người số có một của chúng tôi số có thể gây phiền toái cho anh, chúng tôi lấy của phải đi tìm nhà bà con nên chào tạm biệt. Th / sĩ Hùng còn có dúi trong tay Tôi và Quan mới người một ít tiền bỏ vào túi. Chúng tôi không bao giờ có cả hai, đến đáp nghĩa ân tình cao quý như thế; có lẽ phải đi chờ đợi kiêu sau !!! . Đêm nay chúng tôi xin ngủ nhà, trước hàng hiên một ngôi nhà ven đường Đ c L p là đường phố chánh của Nha Trang, trong đêm thỉnh thoảng có những toán tuấn tra Việt Cộng đi ngang qua nhưng không xét hỏi.

*** .- Nha Trang, lại về thu ngắn, may mắn lần thứ 7: N+10, 13 / 4 / 1975 .

Bu i sáng s m, tr c khi thành ph Nha trang b t đ u m t ngày m i trong không khí n ng n , u o i, nghi k d i s đ i u hành c a nh ng " ng i ch m i ", chúng tôi ng i i cảm n gia ch đã cho ng nh tr c hàng hiên, chúng tôi đi lang thang đ c theo dây ph i đ ng Đ c l p, có ti n trong túi do Th ng sĩ Hùng cho hôm qua, chúng tôi ghé vào m t quán cà phê bên đ ng. Khuôn m t kém vui c a cô ch quán, cũng đ nói lên tâm tr ng th p th m âu lo chung c a t t c ng i dân mi n Nam t nhiên " b đ i đ i " ngoài ý mu n. Khi mang cà phê đ n cho chúng tôi cô ch quán kín đáo nhìn ra phía c a r i h i nh .Hai anh ch c là lính VNCH i Sài Gòn - Chúng tôi không tr i mà ch g t đ u ... Cô ch quán nói ti p - Đang đánh nhau i Phan Rang, không bi t có gi đ c không. Kh quá, ch a có chi mà b ch y h t.

Tôi th y đau nhói trong tim b i câu nói " vô tình " mang i trách móc cay đ ng, chua chát nh v y. i nói c a m t cô gái tr (20 - 25 tu i) có i cũng là i nói chung cho nh ng ng i dân t Qu ng Tr đ n Nha Trang i th i đ i m n y, trong n i u u t, m c, b c t c không bi t đ i u gì, lý do nào, khi n cho m t quân l c anh đ ng, kiêu hùng, t ng tr i qua bao c n sóng đ trong cu c chi n b o v đ t n c, v n hiên ngang t n t i t 20 năm qua (1955 - 3 / 1975) nay ch ch a t i 3 tu n l , đã đ m t m t ph n l n l nh th c a Qu c gia v i nhi u đau th ng, tang tóc, mà không có b t c m t th hi n ch ng t tinh th n trách nhi m do dân và vì dân .Trong chia s chung tâm t v i cô ch quán, chúng tôi ch nói nh ng i an i chi u l kèm theo nh ng hy v ng o t ng nh m giảm b t s phi n mu n cho cô. Hi n t i, chính b n thân c a chúng tôi cũng còn ch a bi t s đ i v đ u, k t cu c s nh th nào!

R i quán cà phê, chúng tôi còn đang phân vân, ti n thoái i ng nan, vì nh ng tin t c chi n s liên quan đ n m t tr n Phan Rang c a Quân đoàn 3. Căn c vào các c t cây s , kho ng cách t Nha Trang đi Ninh Thuận (Phan Rang) ch có trên d i 80 cây s , nh th n u may m n có đ c ph ng ti n xe đ di chuy n thì ch trong kho ng 2 gi đ ng h s đ n vùng đang giao tranh, lúc đó s h u xét .Tr/ Ủy Quan bàn v i Tôi tr i đ ng cũ, tìm nhà Th/ s Hùng Không quân nh giúp đ , trong khi Tôi còn đang l ng l ch a quy t đ nh, có m t ph n trung niên tr c 60 tu i, trên tay là cái gi đi ch , khi b c ngang qua có l nghe gi ng nói mi n Nam c a chúng tôi, nên Bà đ ng i, h i luôn --- 2 cháu là ng i Sài Gòn ph i không ? Đi lính gì v y.

Th y Bà là ng i l n tu i g ng m t phúc h u, nên chúng tôi nói th t v i Bà v tình c nh hi n nay, tuy nhiên tuy t đ i chúng tôi không nói rõ c p b c cũ. Nghe xong Bà b o chúng tôi đ ng ch , Bà đi ch mua ít món hàng s tr i ngay. Kho ng 20 phút sau Bà tr i, ra đ u cho chúng tôi đi theo Bà, qua m t ng t là đ n m t ngôi nhà có l u, không l n l m, phía tr c có kho ng sân nh v i vài ch u bông (Tôi còn nh tên là Ph ng Ph ng Sài, hi n nay v n còn) Bà lên ti ng g i, phía trong có ti ng m t thanh niên tr i, qua cách x ng hô Tôi đoán là con hay cháu c a Bà, khi cánh c a đ c m ra, Bà lên ti ng: --- M g p 2 c u n y là lính C ng hoà gi ng nh con ,T i nghi p ch y t Đà N ng vào đây, v...v

Khi đã vào h n trong nhà, qua s gi i thi u c a Bà, đ c bi t ng i thanh niên đó là con r , tên Th ng, c p b c Tr /úy, Khóa 3 Chi n tranh chính tr , ph c v Ti u khu Khánh Hoà (Nha Trang); sau khi thành ph Nha Trang t nhiên "b ng", Th ng cũng nh m i ng i khác, ph i tr n v nhà hi n nay cũng ch a bi t tính sao. Sau màn chào h i làm quen, chúng tôi đ c Th ng ch cho nhà t m, khi tr ra chúng tôi đã có s n 2 b áo qu n còn m i, t ng đ i v a v n, ch có đ i u h i ng n so v i chi u cao c a Tôi.

Kho ng tr a, chúng tôi đ c m t b a ăn đ y đ và ngon mi ng, ăn xong chúng tôi, Tr/ Úy Th ng cùng ng i kho ng sân nh chia s tâm s . Th ng t ra r t chán ch ng cũng nh không bi t ph i đ a v , con nh đi t n n đâu, vì theo Th ng ch y đâu r i cũng ph i sa vào cái r do chính chúng ta t o ra khi: " giá tr tinh th n trong quân đ i là y u t chính, đ quân đ i chi n đ u gi g n b c i, ngày nay tinh th n vì n c quên mình, không còn trong quân l c là do lãnh đ o ch bi t đ n b n thân v...v...". Tôi không mu n tranh c i ,v nh n đ nh có v tiêu c c a Th ng v i ngay t đ u khi g p bà m v c a Th ng ,Tôi đã che đ u c p b c cũ, nay nói ra th t là b t ti n.

Kho ng 3 gi chi u, chúng tôi đang n m ngh ng i, Bà C t phía trong bu ng ch y ra, cho bi t v a nghe trên đài phát thanh thông báo, kêu g i Sĩ quan và Công ch c chánh quy n Sài Gòn đi trình di n trong 3 ngày, k t ngày mai 14 / 4 / 1975. Th y s lo l ng th hi n trong gia đình, nên chúng tôi bày t i i cảm n và xin phép ra đi đ tìm ph ng ti n vào trong Nam. Lòng hi u khách, s quy n luy n c a tình chi n h u khi n chúng tôi r i căn nhà trong bụi ngùi, vì bi t r ng s không bao gi có c h i tr i, đ đ n đáp m i ân tình t nh ng con ng i có trái tim chân chính và thân thi n.

Trên đ ng đi, tình c ngang qua chùa T nh h i, th y có đông đúc ng i ra vô, nên chúng tôi cũng vào trong quan sát, thì ra n i đây cũng có r t nhi u dân ch y lo n t Cam Ranh và Phan Rang đang trú ng , th là bài b n cũ, i đ c đem ra áp đ ng. Ch , c m n c thì đã có thí th c c a nhà Chùa. Chúng tôi qua đêm t i Chùa n y, cũng l i nhìn sao trên tr i và ti p t c c u nguy n .

***.- Cam ranh không đánh mà m t và g p i Đ /Úy Hên: N+11, 14 / 4 / 1975 .

Chúng tôi r i Chùa T nh h i r t s m, trên đ ng đi đã th y xu t hi n nhi u toán ng i, mang bng đ c cánh tay trá vũ khí trang b ph n l n là súng M16 c a VNCH. Tôi đoán là b n " ru i bu " có m t do hôm nay là ngày kêu g i trình di n đ u tiên, nên chúng hi n di n đ ng ph đ "hù thiên h ". Tôi và Quan quy t đ nh r i Nha Trang ngay l p t c, chúng tôi đi b ch m r i

väi hy väng đäng đä c xe, xin quä giang vä Cam Ranh. Träi không phä kä khän cùng sau cùng có mät xe hiäu Lada (xe sän xuät ở Sài gän träc 1975) đã cho quä giang, không phäi trän, chúng tôi vä täi Cam Ranh, Phong Nam Cam Nghĩa träc 12 giä träa.

Đang đi lang thang täi cây sä 1, Tôi gặp läi Đ/ Úy Hên và Tr/ Úy Quân, chúng tôi vô cùng mừng rỡ, khi nghe Tôi kể vä tình träng cäa Läc và Phán đã bä bät giä, Hên chä thä dài nói nhä sä mừng cä. Sau đó chúng tôi läi chia tay vì theo läi Hên cho biät là Tr/ Úy Quân đã tìm đä c, mät chä ghe đäng ý vät biän, tuy nhiên Hên cũng không tin täng läm cho nên không dám rä Tôi đi theo. Sau näy Đ/ Úy Hên kä läi đã may män thoát chät khi bä du kích đäa phäng phäc kích täi bãi biän chän bät và nä súng làm thiät mäng mät sä län dân chúng (Đ/ Úy Hên vä đän Vũng Tàu träc Tôi 2 Ngày). Sau khi tä giä Đ/ Úy Hên, Tôi và Quan täp täc cuäc hành trình theo QL 1, đän khoäng 5 giä chiäu thì gặp mät quán nhä bên đäng, ghé vào häi thăm tình hình phía träc, mua mäi ngäi 4 cái bánh ú đä ăn täi nay. Theo läi khuyän cäa bà chä quán, chúng tôi cäng đi thêm vài cây sä cho đän khi gặp đä c mät cái Miäu thä khá län, näm cänh mät con sông, trong lúc näy chúng tôi đã nghe väng xa xa tiäng máy bay. Khi chúng tôi vào trong Miäu thä, thì đäng đäu väi mät gia đänh chäy län, cũng väa mäi quay läi, sau khi cä nhà đang tìm vä läi Quän Du Long thuäc Tänh Ninh Thuän, thì räi vào vùng đang giao tranh nên chäy bán säng, bán chät vä đây, chúng tôi chia nhau cùng trú ngä và qua đäm trong Miäu Thä.

Theo läi kä läi cäa ngäi đàn ông chä chiäc xe, thì hiän nay läc läng Nhäy dù (sau näy đä c biät là Lä đoàn 2 Dù gồm các TäĐ 3, 5, 7, 11 và LäTräng là Đ/ Tá Nguyän thu Läng bä bät làm tù binh trong Mät trän Phan Rang, kä cä Tä Länh Tiän phäng QĐ3Tr /Täng Nguyän Vĩnh Nghi và Tä länh Sä đoàn 6 Không quân Phäm ngäc Sang, Biät đäng quân Liên Đoàn 31 cäa Đ/ Tá Nguyän Văn Biät và Sä đoàn 2 đã tái chänh trang, Phan Rang cũng là quê cha đät tä cäa Cäu TT Nguyän Văn Thiäu) đang läp phòng tuyän ở Du Long nhäm ngăn chän sä tiän quân cäa Bäc viät.

Trong suốt chäng đäng tä Nha Trang đi xuäng Cam Ranh, chúng tôi hoàn toàn không ghi nhän, bät cä cuäc chuyän quân nào cäa phía Bäc Viät, có lä sä bä Không quân ta oanh kích. Trong đäm thanh väng theo chiäu gió, Tôi nghe rõ tiäng máy bay räm rä ở phäng Nam, điäu näy khiän cho Tôi hy väng quân ta sä mänh mä phän kích chiäm läi nhäng phän đät đã mät, ít ra cũng täi Quy Nhän (vùng đät mäi phân chia läi, theo các tin đän). Träc khi đi ngủ Tôi có đäp trò chuyän väi ngäi đàn ông (Tôi tin chäc cũng thuäc phe ta nhäng tôn träng viäc riêng tä nên không häi), mäi biät räng ở Cam Ranh cũng chäng có đánh nhau gì cä, tä nhiên đi tän hät, räi sau đó Viät cäng mäi vào (Ngày 3 Tháng 4 Năm 1975, Cam Ranh là näi täp trung dân tän nän và binh sĩ VNCH di tän tä các tänh phía Bäc. Cam Ranh bä bäng räi thì các đän vä cäa Sä đoàn 10 Bäc viät mäi kéo täi (Trích trong: Cái chät cäa Nam Viät Nam Tác giä Phäm Kim VinhTrang 328 giäng sä 21 - 25).

*** .- Suýt chết vì bom Không quân phe ta oanh kích: N+12, 15 / 4 /1975 .

Một trưa chạ käp lên ä phäng Đông, chúng tôi väa mäi tänh ngä, bäng nhiên nghe tiếng máy bay tä xa, ào ào bay täi, tiếng đäng cä kêu vang đäi trên bäu träi, Tôi và Quan väi chäy ra khäi Miäu thä, đä xem chuyän gì đang xảy ra, trong khi cä gia đình cäa ngäi đàn ông kia, kiäm chä trän sau các bàn thä; chúng tôi núp sau mät thân cây län cách Miäu khoäng 20 - 30 thäc. Chúng tôi thäy 2 chiäc A 37 đang xä gió, lao xuäng theo häng Tây Bäc qua Đông Nam, trong phän äng tä nhiên cäa 11 năm tác chiän .Tôi kêu län väi Quan: chät räi näm xuäng nó chuän bä đánh bom. Chúng tôi dän mình xuäng sát mät đät và chä đäi, tiếng rít gió cäa mäy quä bom nghe rõ nhä bom sä rät ngay cänh. Hai tiếng nä long träi vä đät, cách chúng tôi chä khoäng 100 - 200 mét ä phía ngoài đäng QL1, thì ra ä đó có mät cái cäu, bät ngang qua con sông nhä, Không quân oanh kích cäu nhäm không cho đäch đä dàng chuyän quân.

Sau 3 đät đánh mà chúng tôi không biät kät quä ra sao, 2 chiäc A 37 bay mät khuät đäng näi phía Nam (sau này nghe nói 1 trong 2 phi công là Ông Lý Täng). Chúng tôi quay trä vào trong Miäu thä, thì thäy cä gia đình ngäi đàn ông đang quä läy tä n, träc bàn thä Phät. Sau khi mäi ngäi đä tänh hän vì chuyän máy bay oanh kích, ngäi đàn ông tä ý sä chä gia đình ông ta vä läi Cam Ranh chä tình hình biän chuyän sau näy. Chúng tôi ngä ý xin đi theo thì đäc ông ta đäng ý. Thä là chúng tôi trä läi Cam Ranh. Ngôi nhà cäa thân nhân ngäi đàn ông, ä täi Phäng Cam Linh TP Cam Ranh, đäm äy chúng tôi xin ngäi đàn ông ngũ trong xe cäa ông ta väi lý do trông chäng đä đäc cho gia đình. Tôi và Quan cùng nhau trao đäi vä viäc quân ta có giä đäc Ninh Thuän hay không?

Theo suy nghĩ cäa riêng Tôi, thì chäc chän quân läc VNCH phäi läp mät tuyän phòng thä väng chäc ä Phan Rang vì đó là quê häng xä sä cũng là näi có mä mã tä tiên ông bà bao nhiêu đäi cäa TT Thiäu, đäng thäi có mät phi träng quân sä län täi Phan Rang và rät gän väi phi träng Biên Hoà cho nên viäc không yäm sä nhanh chóng, dä dàng hän .Chúng räi vào giäc ngä väi nhäng mät mäi, âu lo triän miän vô tän .

(Hät Phän 4)